

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Monika Bronkau - Ługowska
Dyrektor Generalny
Biuro Dyrektora Generalnego

BDG-0941-1-(7)/11/JO

Warszawa, 19.04.2011

Pan
Jarosław Solarski
p.o. Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora
Inspekcji Handlowej
Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wielkopolski

Szanowny Panie Dyrektorze,

Na podstawie zarządzenia nr 42/2009 Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 3 sierpnia 2009 r. w sprawie postępowania kontrolnego, w dniach od 15 lutego do 25 marca 2011 r. w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim przeprowadzono kontrolę doraźną dotyczącą legalności, rzetelności i celowości prowadzenia postępowań kontrolnych i pokontrolnych w zakresie artykułów rolno - spożywczych, produktów nieżywnościowych i usług, ogólnego bezpieczeństwa produktów oraz dyrektyw nowego podejścia, wymierzania kar pieniężnych w drodze art. 40a ustawy o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych, zwrotu równowartości kosztów przeprowadzonych badań na podstawie art. 30 ustawy o Inspekcji Handlowej. Kontrolą objęto okres III i IV kwartału 2010 r. Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 marca 2011 r. przez Pana Jarosława Solarskiego, p.o. Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim. W związku z ustaleniami dokonanymi w toku kontroli, stosownie do § 36 zarządzenia nr 42/2009 Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 3 sierpnia 2009 r. w sprawie postępowania kontrolnego przekazuję niniejsze:

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wynik kontroli jest pozytywny z nieprawidłowościami i uchybieniami.

Kontrola obejmowała okres III i IV kwartału 2010 r. i dotyczyła poprawności realizacji kontroli planowych i nieplanowych przez pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim z czterech dziedzin, tj.:

- artykuły rolno - spożywcze,
- produkty nieżywnościowe i usługi,
- ogólne bezpieczeństwo produktów,
- dyrektywy nowego podejścia.

W zakresie kontroli UOKiK było także sprawdzenie poprawności prowadzenia postępowań pokontrolnych, w tym poprawność wydawania decyzji administracyjnych¹ oraz sprawdzenie poprawności wydawania decyzji na podstawie:

- art. 30 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.)
- art. 40a ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.).

Kontrolą objęto 120 akt kontroli prowadzonych w Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim w tym w Delegaturze w Zielonej Górze, co stanowi 38% spraw dotyczących czterech kontrolowanych dziedzin. Kontrolowane akta dotyczyły kontroli planowych podejmowanych zgodnie z rocznym planem kontroli Inspekcji Handlowej oraz kontroli nieplanowych. Kontrole nieplanowe stanowią: kontrole prowadzone na zlecenie Prezesa UOKiK, kontrole podejmowane na podstawie informacji otrzymanych od innych organów lub konsumentów i przedsiębiorców, kontrole własne.

Głównymi elementami związanymi z prowadzeniem kontroli są: zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli, upoważnienie do kontroli, czas trwania kontroli, przedmiot i zakres kontroli, miejsce prowadzenia kontroli, protokół kontroli, pobieranie i zwalnianie próbek. Z działaniami pokontrolnymi związane jest: zarządzenie pokontrolne wydane w formie decyzji, wystąpienie pokontrolne, decyzja w sprawie zwrotu równowartości kosztów przeprowadzonych badań oraz decyzja w sprawie wymierzenia kary pieniężnej. Według tak wyszczególnionych elementów była prowadzona kontrola UOKiK.

Bardzo ważnym elementem kontroli jest prawidłowe ustalenie oznaczenia kontrolowanego podmiotu. W wyniku kontroli UOKiK ustalono, iż nieprawidłowości występowały w zawiadomieniach o zamiarze wszczęcia kontroli, upoważnieniach do

¹ W toku kontroli wystąpiły tylko decyzje wydane na podstawie art. 40k ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935) oraz decyzje wydane w ramach zarządzenia pokontrolnego na podstawie art. 32 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.)

kontroli oraz w protokołach kontroli.² Nieprawidłowości polegały na wpisaniu niekompletnych danych, czyli braku imienia i nazwiska przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą.³ Nieprawidłowe było także wpisanie błędnej nazwy przedsiębiorcy, niedochowanie kolejności w oznaczeniu przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, aby oznaczyć prawidłowo tego typu przedsiębiorcę należy wpisać w pierwszej kolejności imię i nazwisko następnie nazwę.⁴ W zawiadomieniach i upoważnieniach pomimo braku obowiązku wpisywania adresu w oznaczeniu kontrolowanego wpisywano jego adres, który w kilku przypadkach był błędny, tj. wpisywano adres miejsca przeprowadzenia kontroli zamiast adresu siedziby przedsiębiorcy, wpisano niepełną nazwę miejscowości.⁵ Wystąpiły przypadki, w których w zawiadomieniu były inne dane przedsiębiorcy niż w upoważnieniu, co nie powinno mieć miejsca. Wyjaśnienie przyczyn tych nieprawidłowości przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim jest takie, iż według wstępnego rozeznania, np. z Internetu dane okazały się niepełne, więc następnie uzyskiwano numer NIP, który umożliwił zidentyfikowanie przedsiębiorcy na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego zamieszczonym na stronie internetowej www.stat.gov.pl. W związku z powyższym zalecam podjąć dodatkowe działania przed rozpoczęciem kontroli mające na celu prawidłowe ustalenie danych kontrolowanego przedsiębiorcy a w przypadku posiadania tych danych poprawne ich przepisanie na dokumenty kontroli.

Kontrola UOKiK ustaliła, iż kontrole prowadzone w WIIH w Gorzowie Wielkopolskim w tym w Delegaturze w Zielonej Górze odbywały się w czasie od 1 do 29 dni kalendarzowych. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.) ustalono limity czasowe dla prowadzenia kontroli u przedsiębiorców. Limity te obowiązują w kontrolach wykonywanych przez Inspekcję Handlową z licznymi wyjątkami. Wyjątek dotyczy, np. urzędowej kontroli żywności, która trwała właśnie 29 dni kalendarzowych.⁶ W dwóch przypadkach liczba ta wyniosła 16 i 14 dni kalendarzowych⁷, mając na uwadze, iż limity dotyczą dni roboczych przedsiębiorców, które jednak nie są podczas kontroli ustalane, należy zachować limit poniżej 12 dni roboczych w przypadku mikroprzedsiębiorców. Ponadto należy mieć świadomość, że te limity są ustanowione na cały rok kalendarzowy, więc w związku z ewentualną koniecznością ponownej kontroli u tego samego przedsiębiorcy należy zachować rezerwę dni roboczych. Ustalenie statusu kontrolowanych przedsiębiorców, na podstawie złożonych przez nich oświadczeń zgodnie z „Wytocznymi dla Inspektorów

² Sprawy: ZNU-42-206/10, ZNU-42-184/10, ZNU-42-206/10

³ Sprawy: ŻG-42-109/10, ŻG-42-170/10, BN-42-238/10, BN-42-238/10

⁴ Sprawy: BN-42-198/2010, BN-42-369/10

⁵ Sprawy: ŻG-42-147/10, BN-42-349/10

⁶ Sprawa: ŻG-42-135/10

⁷ Sprawa: ŻG-42-109/10 i BN-42-239/10

Wojewódzkich Inspektorów Inspekcji Handlowej w zakresie: czynności kontrolnych prowadzonych na podstawie przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów oraz o systemie oceny zgodności” z dnia 29 stycznia 2010 r. również ma na celu zapobieganie przekroczeniu limitów czasu kontroli.

W upoważnieniu do kontroli bardzo ważnym elementem jest wpisanie poprawnej podstawy prawnej kontroli. Obecnie Inspekcja Handlowa ma bardzo szeroko ustawowo określony zakres kontroli, w szczególności we wskazanych wyżej czterech dziedzinach. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli jest wskazana we wzorach upoważnień do kontroli. W kilku przypadkach w kontrolowanych aktach kontroli w upoważnieniach wskazywano podstawę prawną niezgodną z ustalonymi wzorami. Pomyłki dotyczyły głównie zastosowania odpowiedniego ustępu i punktu z art. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.) lub w ogóle brak przepisu z ustawy o Inspekcji Handlowej.⁸ Wytlumaczeniem takich błędów było zasugerowanie się wzorami upoważnień do innych kontroli lub pomyłka a także świadome rozbudowanie podstawy prawnej w celu określenia jak najszerszego zakresu kontroli. Natomiast kontrola, szczególnie kontrola planowa nie może zostać nadmiernie rozbudowana i powinna być zgodna z założeniami programu kontroli. W związku z powyższym zalecam szczegółowe analizowanie podstaw prawnych stosowanych w upoważnieniach do kontroli oraz ich weryfikację przez przełożonych.

Z określeniem podstawy prawnej w upoważnieniu do kontroli wiąże się właściwe określenie zakresu i przedmiotu kontroli⁹. W kontrolowanych sprawach za nieprawidłowość uznano zbyt szeroki i ogólny zakres kontroli, który pojawiał się w bardzo wielu kontrolowanych aktach kontroli.¹⁰ Ponadto zakres kontroli w zawiadomieniu niejednokrotnie różnił się od zakresu kontroli określonego w upoważnieniu, co również nie powinno mieć miejsca.¹¹ Celem zmian wprowadzonych dnia 7 marca 2009 r. do ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.) było zagwarantowanie w kontroli przedsiębiorców określenia konkretnego zakresu jej prowadzenia. Zbyt ogólne określanie tego zakresu nie spełnia celu obecnie obowiązującej, wskazanej wyżej, ustawy. Każda kontrola w momencie wystąpienia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli powinna być dobrze zaplanowana i przemyślana co do określonego zakresu kontroli a podmiot kontrolowany powinien być odpowiednio wytypowany. Ponadto tak szeroko określony zakres kontroli nie jest w całości

⁸Sprawy: ŻG-42-142/10, ŻG-42-65/10, ŻG-42-83/10, ŻG-85/10, ŻG-42-86/10, ŻG-42-140/10, ŻG-42-142/10, ŻG-42-148/10, ŻG-42-157/10, ŻG-42-161/10, ŻG-42-163/10, BN-42-247/10, BN-42-271/10, BN-42-334/10, BN-42-401/10

⁹ Sprawy: ZNU-42-177/10, ZNU-42-175/10, ZNU-42-206/10, ZNU-42-184/10

¹⁰Sprawy: ŻG-42-157/10, BN-42-247/10, BN-42-271/10, BN-42-334/10, BN-42-401, BN-42-402, ZNU-42-177/10, ZNU-42-206/10, ZNU-42-184/10, BN-42-298/10, ZNU-42-153/10, ZNU-42-208/10, ZNU-42-166/10, ZNU-42-147/10, ZNU-42-131/10, ZNU-42-127/10, ZNU-42-129/10, ZNU-42-185/10, ZNU-42-189/10, ZNU-42-158/10, ZNU-42-186/10

¹¹ Sprawy: BN-42-337/10, BN-42-338/10, BN-42-239/10, BN-42-351/10, BN-42-322/10, BN-42-379/10

realizowany podczas kontroli - w protokole kontroli odnotowuje się skontrolowane kwestie natomiast brak wyjaśnienia przyczyn nie podjęcia kontroli w pozostałym zakresie wskazanym w zawiadomieniu i upoważnieniu do kontroli.¹² W kilku sprawach¹³ ze względu na ogólny zakres kontroli wskazany w upoważnieniu do kontroli, tj. legalność rzetelność prowadzonej działalności, prawidłowość wprowadzania wyrobów do obrotu, oraz ze względu na brak powołania odpowiednich przepisów prawnych w tym upoważnieniu, tj. przepisów kompetencyjnych ustawy o Inspekcji Handlowej (art. 3 ust. 1 pkt 6), ustawy o cenach - w kontroli został przekroczony zakres kontroli. W opisywanej sprawie kontrolowano m. in. przestrzeganie wymagań określonych w ustawie o języku polskim, czy rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży. W związku z powyższym zalecam szczegółowe określanie przedmiotu i zakresu kontroli z podawaniem odpowiednio dobranej podstawy prawnej.

Kolejnym ważnym elementem kontroli jest prawidłowo sporządzony protokół kontroli. Przepisy powszechnie obowiązujące ustanowiły wzór protokołu, który powinien być stosowany w każdej kontroli. W toku kontroli UOKiK stwierdzono niewielkie pomyłki związane z zastosowaniem nieobowiązującego wzoru protokołu kontroli.¹⁴ Ponadto w protokole kontroli w miejscu gdzie należy wpisać adres przedsiębiorcy nie wystarczy wpisać jego nazwy.¹⁵ Kolejnym niedopatrzeniem w wielu kontrolach prowadzonych przez pracowników Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim jest podpisanie protokołu kontroli tylko przez jednego inspektora, podczas gdy w upoważnieniu oraz protokole kontroli są wpisane dwie osoby.¹⁶ Podpisanie protokołu przez jedną z dwóch osób kontrolujących bez żadnego wyjaśnienia w protokole kontroli może być uznane za nieprawidłowość, ponieważ istotną sprawą jest zidentyfikowanie osób kontrolujących, które faktycznie uczestniczyły w podejmowaniu czynności kontrolnych. W związku z powyższym zalecam wprowadzenie praktyki podpisywania protokołu kontroli przez wszystkie osoby upoważnione do kontroli przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim.

Bardzo ważną sprawą jest także zapisanie w protokole kontroli przepisu prawnego uzasadniającego brak zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli.¹⁷ Po zmianach ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w marcu 2009 r. regułą stał się obowiązek zawiadomienia przedsiębiorcy o planowanej kontroli. Jednakże ze względu na

¹² Sprawy: BN-42-229/10, BN-42-379/10, BN-42-298/10

¹³ Sprawy: ZNU-42-123/10, ZNU-42-145/10, ZNU-42-159/10, ZNU-42-175/10, ZNU-42-177/10, ZNU-42-184/10, ZNU-42-187/10, ZNU-42-206/10, ZNU-42-206/10

¹⁴ Sprawy: ŻG-42-95/10, ŻG-42-96/10, ŻG-42-167/10

¹⁵ Sprawy: ŻG-42-128/10, ŻG-42-123/10

¹⁶ W 18 sprawach

¹⁷ Sprawy: ŻG-42-167/10, ŻG-42-81/10, ŻG-42-104/10, ŻG-42-62/10

liczne wyjątki od zasady zawiadamiania przedsiębiorcy o kontroli do protokołu kontroli oraz dodatkowo do książki kontroli należy wpisać przepisy uzasadniające brak zawiadomienia. W wielu kontrolach przepis ten jest wpisany błędnie, tzn. przytoczony jest niewłaściwy artykuł, z wprowadzającym w błąd sformułowaniem: „kontrola przeprowadzona została na podstawie”. W pojedynczym przypadku brak w ogóle zapisu w protokole kontroli o przepisie uzasadniającym brak zawiadomienia.¹⁸ W związku z powyższym zalecam przypomnienie zasad związanych z regułą wpisywania przepisu uzasadniającego brak zawiadomienia wraz z wyjaśnieniem znaczenia poszczególnych przepisów wszystkim pracownikom WIIH w Gorzowie Wielkopolskim oraz wpisywanie w protokole kontroli sformułowania: „kontrola została przeprowadzona bez zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli w związku z art. ...”.

Należy także zwracać uwagę na zapisywanie w protokole kontroli informacji o wszystkich sporządzonych załącznikach. Załącznikiem do protokołu kontroli muszą być wszelkie inne protokoły sporządzone w czasie kontroli, np. protokół pobrania próbki, protokół oględzin, oraz inne załączniki, którymi przeważnie są zestawienia. Należy pamiętać, iż załączniki stanowią integralną część protokołu kontroli i również podlegają przekazaniu kontrolowanemu przedsiębiorcy.

Dokładne planowanie kontroli powinno zapobiec takim przypadkom, jak opisane poniżej. W jednym przypadku podczas kontroli prowadzonej bez wcześniejszego zawiadomienia przedsiębiorcę ukarano mandatem za wykroczenie związane z nieprawidłowym wpisem do PKD¹⁹, w drugim przypadku w zakresie kontroli znalazła się ocena prawidłowości umieszczania cen na towarach, co nie mogło być kontrolowane bez wcześniejszego zawiadomienia²⁰. W sytuacji kiedy korzysta się z wyjątku niezawiadamiania przedsiębiorcy o kontroli należy trzymać się ściśle zakresu kontroli nie wykraczając poza zagadnienia określone przez przepisy wspólnotowe. Zalecam wzięcie pod uwagę, dokonywania szczegółowej weryfikacji zakresu kontroli przez jej rozpoczęciem oraz realizacji zakresu kontroli tylko w dozwolonych ramach.

Nieprawidłowości pojawiły się także przy podpisywaniu protokołu kontroli przez kontrolowanego. Zgodnie z procedurą najbardziej pożądaną sytuacją jest podpisanie protokołu kontroli przez kontrolowanego przedsiębiorcę i w większości przypadków tak jest. Jednak w przypadku nieobecności kontrolowanego przedsiębiorcy protokół kontroli podpisuje osoba upoważniona do reprezentowania przedsiębiorcy podczas kontroli. Dopiero wtedy kiedy nie ma obu powyżej wskazanych osób protokół kontroli powinna podpisać osoba obecna w czasie kontroli, np. pracownik kontrolowanego. Przepisy natomiast nie

¹⁸ Sprawa BN-42-221/10

¹⁹ Sprawa ŻG-42-140/10

²⁰ Sprawa ŻŻG-42-62/10

precyzują pewnych bardziej skomplikowanych sytuacji. Jedna z nich miała miejsce w kontroli, w której była obecna osoba upoważniona przez przedsiębiorcę i była to osoba wpisana w protokole jako osoba uczestnicząca w kontroli.²¹ Natomiast protokół podpisał tylko właściciel. Dochowaniem należytej staranności byłoby aby protokół podpisała również osoba upoważniona lub wyjaśnienie w protokole kontroli obecności kontrolowanego. Ponadto dodatkowym aspektem jest zwracanie uwagi na poprawność formalną wystawionego upoważnienia do reprezentowania właściciela. W kontrolowanych sprawach upoważnienia te były wadliwe ze względu za wystawienie ich przez niewłaściwe osoby (w jednej kontrolowanej sprawie ustalono, iż według KRS do oświadczeń woli nie wystarczy podpis Prezesa spółki).²² W związku z powyższym zalecam zwracanie większej uwagi na przypadki uczestniczenia w kontroli zarówno kontrolowanego jak i osoby upoważnionej i odpowiednim dokumentowaniem tej sytuacji w protokole kontroli wraz z wymaganymi podpisami.

Przedmiotem kontroli była również sprawa prowadzona w ramach tzw. kontroli interwencyjnych, czyli kontroli prowadzonych na podstawie zawiadomień konsumentów.²³ W tej sprawie konsument zawiadomił o wypadku mającym miejsce na nowozakupionej huśtawce dla dzieci. Na tej podstawie podjęto kontrolę i podczas tej kontroli podjęto tylko badania organoleptyczne na zgodność z PN-EN 71-8. Jednak zweryfikowanie teoretycznego zagrożenia jakie stanowiła badana huśtawka nie było wystarczające. Pojawiły się błędy proceduralne, tj. brak informacji o zagospodarowaniu pozostałości po badanych próbkach, brak ustaleń w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów, brak szczegółowego opisu wyników badań organoleptycznych, niepodjęcie badań laboratoryjnych. W związku z powyższym zalecam aby szczególnie wnikliwie badać przypadki zgłaszane przez konsumentów, dotyczące produktów powodujących wypadek i w razie potrzeby podejmować badania laboratoryjne aby ustalić rzeczywiste zagrożenia.

W procesie kontroli pracochłonną czynnością jest pobieranie próbek do badań. Należy rozróżnić różne reżimy prawne odnoszące się do procedury pobierania próbek, które się nieznacznie różnią. W przypadku produktów badanych na zgodność z ogólnym bezpieczeństwem produktów oprócz próbki produktu i próbki kontrolnej jest jeszcze próbka rozjemcza. Jednak podlega ona zwolnieniu dopiero na wniosek Prezesa UOKiK. W dwóch kontrolowanych przypadkach zabrakło takiego wniosku.²⁴ W związku z powyższym zalecam zwalnianie próbek rozjemczych dopiero na wniosek Prezesa UOKiK, zgodnie z „Wytycznymi ...”. Ponadto zalecam zwalnianie próbek kontrolnych w formie pisemnej (nie

²¹ Sprawa BN-42-401/410

²² Sprawy: ZŻG-42-65/2010, ZŻG-42-83/10, ZŻG-42-95/10, ŻG-42-142/10, ŻG-42-163/2010

²³ Sprawa BN-42-229/10

²⁴ Sprawy: ZNU-42-185/10, ZNU-42-131/10

telefonicznej) i na druku Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim.

W toku kontroli prowadzonej przez pracowników Inspekcji Handlowej istnieje możliwość wydawania decyzji administracyjnych na podstawie art. 40k ust. 1 ustawy o systemie oceny zgodności, zakazujących dalszego przekazywania wyrobu użytkownikowi, konsumentowi i dystrybutorowi. W okresie objętym kontrolą w jednej sprawie wydano 4 decyzje zakazujące dalszego przekazywania wyrobu użytkownikowi, konsumentowi i dystrybutorowi. W tych decyzjach w pouczeniu podano przepis zobowiązujący do natychmiastowego wykonania decyzji nieostatecznej zamiast zamieszczenia go i wyjaśnienia jego znaczenia w sentencji decyzji. Pouczenie w decyzji znajdowało się po podpisie osoby upoważnionej - a powinno znajdować się przed podpisem. W związku z powyższym zalecam wpisywanie art. 108 kpa stanowiącego o rygorze natychmiastowej wykonalności w sentencji decyzji oraz jego wyjaśnienie a także umieszczanie pouczenia przed podpisem osoby upoważnionej.

Należy zwrócić uwagę, iż w wystąpieniach pokontrolnych wysyłanych do przedsiębiorców należałoby stosować zasadę ograniczonego zaufania. Zasadność prowadzenia kontroli u przedsiębiorców występuje w przypadku jej skuteczności. Jeśli podczas kontroli wykryto nieprawidłowości to w przypadku zalecenia przywrócenia stanu zgodnego z wymaganiami należałoby w przypadku zadeklarowania przez przedsiębiorcę podjęcia działań dobrowolnych - zweryfikować te działania. W przypadku stwierdzonych podczas kontroli niezgodności nie wystarczy zażądać przesłania wzoru poprawionej ulotki, czy też instrukcji. Należy zażądać dowodów potwierdzających, że niezgodności zostały usunięte we wszystkich wyrobach lub potwierdzenia, że wyroby zostały wycofane z obrotu. W przeciwnym wypadku działania Inspekcji Handlowej będą nieskuteczne. Ponadto w przypadku podejrzenia występowania produktów niezgodnych z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa pisma do przedsiębiorców wprowadzających na polski rynek kwestionowane produkty należy kierować do wiadomości właściwym dla ich siedziby wojewódzkim inspektoratom Inspekcji Handlowej. W związku z powyższym zalecam stosowanie zasady ograniczonego zaufania do dobrowolnych działań przedsiębiorców i dokumentowanie skuteczności działań przedsiębiorców, czyli docelowo doprowadzenie do usunięcia wszystkich niezgodności.

Kolejnym kontrolowanym przez UOKiK etapem było postępowanie pokontrolne. Ze względu na niesymboliczną ilość wydawanych zarządzeń pokontrolnych w formie decyzji administracyjnych (15 w kontrolowanym okresie) i stwierdzone nieprawidłowości zalecam poprawienie dotychczasowej praktyki w kierunku: nazwania zarządzenia pokontrolnego decyzją, wyjaśnienia w uzasadnieniu decyzji zastosowania podstawy prawnej wydania

decyzji, wskazania w sentencji decyzji i uzasadnieniu decyzji czego dotyczy wszczynane postępowanie, zamieszczania pouczenia przed podpisem osoby upoważnionej. Ponadto w zawiadomieniach o wszczęciu postępowania administracyjnego wydawanych w celu wydania decyzji, o której mowa w art. 32 ustawy o Inspekcji Handlowej brak jest wskazania, czego dotyczy wszczynane postępowanie.²⁵ Należy także pamiętać, iż podpisanie decyzji w ostatnim dniu na zapoznanie się przez stronę z zebrany materiał dowodowy w sprawie może ograniczyć prawa strony.

Ponadto w kontroli postępowań administracyjnych prowadzonych w celu wydania decyzji na podstawie art. 30 ustawy o Inspekcji Handlowej stwierdzono nieprawidłowość. Nieprawidłowość polega na braku wpisania numeru rachunku w decyzji zobowiązującej do zwrotu równowartości kosztów przeprowadzonych badań. Zgodnie z art. 30 ustawy o Inspekcji handlowej numer rachunku musi być wpisany.²⁶ W związku z powyższym zalecam obowiązkowy zapis w decyzjach zobowiązujących do zwrotu kosztów badań - numeru rachunku na jaki ma być wpłacona należność.

Należy także pamiętać, iż bardzo ważne jest zachowanie reguł dotyczących doręczeń z kodeksu postępowania administracyjnego. Reguły te stanowią, iż jeśli jest ustanowiony pełnomocnik to pisma w tym decyzje doręcza się temu pełnomocnikowi, a doręczenie pisma stronie jest nieskuteczne.

Zalecenia pokontrolne:

1. Zalecam podjąć dodatkowe działania przed rozpoczęciem kontroli mające na celu prawidłowe ustalenie danych kontrolowanego przedsiębiorcy a w przypadku posiadania tych danych poprawne ich przepisanie na dokumenty kontroli.
2. Zalecam szczegółowe analizowanie podstaw prawnych stosowanych w upoważnieniach do kontroli oraz ich weryfikację przez przełożonych.
3. Zalecam szczegółowe określanie przedmiotu i zakresu kontroli z podawaniem odpowiednio dobranej podstawy prawnej.
4. Zalecam wprowadzenie praktyki podpisywania protokołu kontroli przez wszystkie osoby upoważnione do kontroli przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim.
5. Zalecam przypomnienie zasad związanych z regułą wpisywania przepisu uzasadniającego brak zawiadomienia wraz z wyjaśnieniem znaczenia poszczególnych przepisów wszystkim pracownikom WIIH w Gorzowie Wielkopolskim oraz wpisywanie w protokole kontroli sformułowania: „kontrola została przeprowadzona bez zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli w związku z art. ...”.

²⁵ Sprawy: ZNU-42-175/10, ZNU-42-185/10, ZNU-42-208/10

²⁶ Sprawy: ZNU-42-140/10 powiązana ze sprawą ZNU-42-183/10 oraz sprawy ŻG-42-157/10, ŻG-42-148/10, ŻG-42-161/10

6. Zalecam wzięcie pod uwagę, dokonywania szczegółowej weryfikacji zakresu kontroli przez jej rozpoczęciem oraz realizacji zakresu kontroli tylko w dozwolonych ramach.
7. Zalecam zwracanie większej uwagi na przypadki uczestniczenia w kontroli zarówno kontrolowanego jak i osoby upoważnionej i odpowiednim dokumentowaniem tej sytuacji w protokole kontroli wraz z wymaganymi podpisami.
8. Zalecam aby szczególnie wnikliwie badać przypadki zgłaszane przez konsumentów, dotyczące produktów powodujących wypadek i w razie potrzeby podejmować badania laboratoryjne aby ustalić rzeczywiste zagrożenia.
9. Zalecam zwalnianie próbek rozjemczych dopiero na wniosek Prezesa UOKiK, zgodnie z „Wytycznymi ...”.
10. Zalecam zwalnianie próbek kontrolnych w formie pisemnej (nie telefonicznej) i na druku Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Gorzowie Wielkopolskim.
11. Zalecam wpisywanie art. 108 kpa stanowiącego o rygorze natychmiastowej wykonalności w sentencji decyzji oraz jego wyjaśnienie a także umieszczanie pouczenia przed podpisem osoby upoważnionej.
12. Zalecam stosowanie zasady ograniczonego zaufania do dobrowolnych działań przedsiębiorców i dokumentowanie skuteczności działań przedsiębiorców, czyli docelowo doprowadzenie do usunięcia wszystkich niezgodności.
13. Zalecam poprawienie dotychczasowej praktyki pisania zarządzeń pokontrolnych w kierunku: nazwania zarządzenia pokontrolnego decyzją, wyjaśnienia w uzasadnieniu decyzji zastosowania podstawy prawnej wydania decyzji, wskazania w sentencji decyzji i uzasadnieniu decyzji czego dotyczy wszczynane postępowanie, zamieszczania pouczenia przed podpisem osoby upoważnionej.
14. Zalecam obowiązkowy zapis w decyzjach zobowiązujących do zwrotu kosztów badań - numeru rachunku na jaki ma być wpłacona należność.

Oczekuje od Pana Dyrektora w ciągu 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienie pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Małgorzata Ossowska
18.04.2011r.

Z poważaniem,

DYREKTOR GENERALNY
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Monika Bronkau-Lugowska